

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH WE WROCŁAWIU			
SYLABUS DO ZAJĘĆ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA II STOPNIA			
Nazwa zajęć	Wsparcie społeczne i opieka		
Moduł zajęć	Moduł specjalnościowy: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią społeczną		
Rok studiów	II rok studiów		
Semestr studiów	4 semestr studiów		
Poziom studiów	Studia drugiego stopnia		
Punkty ECTS	3 ECTS		
Reżim	Zajęcia obowiązkowe		
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z koncepcją wsparcia społecznego i formami opieki udzielanej osobom w trudnej sytuacji życiowej — zarówno nieprofesjonalnego (rodzina, przyjaciele), jak i profesjonalnego — oraz wyposażenie przyszłych pedagogów i pracowników socjalnych w merytoryczne i interpersonalne kompetencje niezbędne do skutecznego wspierania klientów i podopiecznych.		
Wymagania wstępne	Kandydat powinien posiadać tytuł licencjata w zakresie pedagogiki lub pokrewnych nauk społecznych (np. psychologii, socjologii, pracy socjalnej), co zapewnia podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk społecznych, a także wstępne umiejętności i kompetencje niezbędne do pracy w obszarze działalności pedagogicznej i społecznej.		
Kod efektu	Treść efektów uczenia się	Metoda weryfikacji	Forma zajęć
Wiedza			
K_W01	Student zna i rozumie terminologię wsparcia społecznego i opieki, potrafi umiejscowić je w szerszym kontekście pedagogiki i nauk społecznych.	Egzamin, Zaliczenie	wykład ćwiczenia
K_W03	Student ma pogłębioną wiedzę o metodologii badań nad wsparciem społecznym (techniki pozyskiwania danych, ich analiza) oraz o współczesnych systemach wsparcia instytucjonalnego.	Egzamin Zaliczenie	wykład ćwiczenia
K_W06	Student ma uporządkowaną wiedzę o organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocowych i opiekuńczych (NGO, ośrodki pomocy społecznej, instytucje zdrowia psychicznego).	Egzamin Zaliczenie	wykład ćwiczenia
Umiejętności			
K_U01	Student potrafi obserwować i przetwarzać informacje o potrzebach osób w kryzysie oraz interpretować je w kontekście modelu wsparcia społecznego.	Obserwacja studenta	wykład ćwiczenia
K_U02	Student potrafi integrować wiedzę teoretyczną o wsparciu nieprofesjonalnym i profesjonalnym w celu projektowania działań opiekuńczych i pomocowych.	Obserwacja studenta	wykład ćwiczenia
K_U03	Student potrafi sprawnie komunikować się z klientem/podopiecznym oraz z zespołem specjalistów, wykorzystując techniki	Obserwacja studenta	wykład ćwiczenia

	aktywnego słuchania i komunikacji niewerbalnej.		
Kompetencje społeczne			
K_K01	Student ma świadomość własnych kompetencji i rozumie potrzebę stałego doskonalenia umiejętności interpersonalnych i merytorycznych w pracy pomocowej.	Obserwacja studenta	ćwiczenia
K_K02	Student jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych w obszarze wsparcia społecznego, wykazując inicjatywę, odpowiedzialność i wytrwałość.	Obserwacja studenta	ćwiczenia
Treści programowe			
Forma zajęć: wykład			
1. Zajęcia organizacyjne. Przedstawienie programu ćwiczeń na bazie sylabusu oraz omówienie zasad uzyskania zaliczenia. 2. Wprowadzenie do wsparcia społecznego i opieki – definicje, cele i obszary zastosowań 3. Pozycja wsparcia społecznego w naukach społecznych i pedagogicznych – podejścia teoretyczne 4. Podstawowe definicje i klasyfikacje typów wsparcia (emocjonalne, instrumentalne, informacyjne, opiniotwórcze) 5. Wsparcie z perspektywy osoby pomagającej – kompetencje interpersonalne i obciążenia emocjonalne 6. Wsparcie z perspektywy osoby potrzebującej – typologia klientów, ich oczekiwania i reakcji na wsparcie			
Forma zajęć: ćwiczenia			
1. Zajęcia organizacyjne. Przedstawienie programu ćwiczeń na bazie sylabusu oraz omówienie zasad uzyskania zaliczenia. 2. Diagnoza potrzeb i zasobów – Przeprowadzenie pogłębionego wywiadu środowiskowego z symulowanym klientem w kryzysie (rodzina, zdrowie, finanse), zebranie danych i identyfikacja kluczowych obszarów wsparcia. – Opracowanie raportu diagnostycznego zawierającego rekomendacje dotyczące typów wsparcia (emocjonalne, instrumentalne, informacyjne). 3. Ecomapa sieci wsparcia – Stworzenie ecomapy wizualizującej powiązania klienta z rodziną, grupami nieformalnymi oraz instytucjami (OPS, NGO, służba zdrowia). – Analiza luk w sieci i propozycja działań wzmacniających połączenia w kluczowych obszarach. 4. Projekt planu interwencji – Opracowanie szczegółowego planu wsparcia na 3 miesiące: cele, zadania, harmonogram, odpowiedzialność poszczególnych podmiotów. – Uwzględnienie zasobów budżetowych, form finansowania oraz mechanizmów monitoringu i ewaluacji. 5. Symulacja rozmowy wspierającej – Role-play sesji wsparcia indywidualnego: zastosowanie technik aktywnego słuchania, parafrazy, zadawania pytań otwartych i zamkniętych. – Feedback grupowy na temat stylu komunikacji, występowania empatii i budowania zaufania. 6. Warsztat technik radzenia sobie ze stresem – Demonstracja i ćwiczenie trzech metod obniżania napięcia (trening autogenny, ćwiczenia oddechowe, techniki relaksacyjne). – Przygotowanie instrukcji „pakietu antystresowego” dla podopiecznych oraz planu			

wdrożenia w programie wsparcia.		
7. Analiza	studium	przypadku
– Praca w podgrupach nad opisem sytuacji kryzysowej (np. bezdomność, przemoc domowa), identyfikacja czynników ryzyka i zasobów ochronnych.		
– Opracowanie rekomendacji dla zespołu interdyscyplinarnego i propozycja ścieżki wsparcia klienta.		
8. Konstrukcja	narzędzia	ewaluacyjnego
– Zaprojektowanie ankiety satysfakcji i kwestionariusza mierzącego postęp w obszarach emocjonalnym i społecznym.		
– Przeprowadzenie pilotażu na ochotnikach, analiza wyników i wnioski do udoskonalenia narzędzia.		
9. Warsztat	etycznych	dylematów
– Dyskusja w grupach nad dwoma kazusami: konflikt poufności, granice profesjonalnego zaangażowania.		
– Opracowanie rekomendacji postępowania zgodnego z kodeksem etycznym i prawem.		
10. Organizacja	grupy	wsparcia
– Zaprojektowanie cyklu czterech spotkań grupy wsparcia dla osób w kryzysie życiowym: tematy, metody animacji, role prowadzących, materiały.		
– Przygotowanie scenariusza pierwszego spotkania i zarządzanie dynamiką grupy.		
11. Plan	rozwaju	kompetencji pomocowych
– Opracowanie indywidualnego planu doskonalenia umiejętności interpersonalnych i merytorycznych (superwizja, szkolenia, e-learning).		
– Określenie mierników sukcesu (np. poziom wypalenia, jakość relacji) i harmonogramu przeglądów rozwojowych.		
Praca własna		
1. Zapoznanie się z literaturą przedmiotu.		
2. Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia.		
Metody dydaktyczne	Wykład: wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną Ćwiczenia: problemowe dyskusja, meta plan, praktycznego działania, projektowanie zadań, metoda przypadków, burza mózgów, projekty grupowe i prezentacje multimedialne	
Narzędzia dydaktyczne	Wykład: prezentacja multimedialna Ćwiczenia: prezentacja multimedialna	
Skala ocen	Na ocenę 2	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 3	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 51%-60% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 3,5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 61%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 4	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 71%-80% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 4,5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 81%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
	Na ocenę 5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.
Kryteria oceny	Wykład:	

Podejście do egzaminu uwarunkowane jest otrzymaniem pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin w formie ustnej poprzez wylosowanie 3 pytań. Każde pytanie egzaminacyjne oceniane jest oddzielnie. Końcowa ocena z egzaminu to średnia z ocen z wszystkich pytań. Aby uzyskać wynik pozytywny z każdego z pytań trzeba uzyskać minimum ocenę 3. Obserwacja studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli pedagoga. Student, który nie zaliczył egzaminu ma prawo podejść do egzaminu w drugim terminie zorganizowanego w sesji poprawkowej. Ćwiczenia: 100% obecności na zajęciach, uzyskanie $\geq 60\%$ wymaganej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się, pozytywna postawa zawodowa. Usprawiedliwiona nieobecność musi zostać odrobiona w uzgodnieniu z wyładowcą przedmiotu i w terminie wskazanym przez niego w sposób zapewniający prawidłową weryfikację efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu. Nieobecności nieodpracowane skutkują brakiem zaliczenia przedmiotu. Obserwacja studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli pedagoga. Przygotowanie pracy zaliczeniowej na temat: Wsparcie społeczne i opieka - podobieństwa i różnice, plusy i minusy wsparcia w środowisku zamieszkania, możliwości pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej.		
Formy aktywności	Godziny	ECTS
Wykład	10	0,4
Ćwiczenia	10	0,4
Lektorat	-	-
Seminarium	-	-
Praktyki zawodowe	-	-
Praca własna	55	2,2
Łącznie:	75	3
Literatura podstawowa		
1. Homicki B., O wychowaniu, Wydawnictwo Oświatowe FOSZE 2024. 2. Szczepańska M., Praca opiekuńczo-wychowawcza, tom II, Kontekst metodyczny, Wydawnictwo Akademia Marynarki Wojennej 2016.		
Literatura uzupełniająca		
1. Rozenbajgier M., Środowiska wychowawcze. Wybrane zagadnienia, Petrus 2019. 2. Gajewska G., Współczesne tendencje i wyzwania w opiece i wychowaniu. Teoria, metodyka i praktyka w opinii studentów, Impuls 2020 3. Przygoda A., Wybrane problemy współczesnej rodziny, Wydawnictwo Adam Marszałek 2018.		
Inne		
-		